

לשכת הרבנות אלעד

בראשות המרא דאתרא הגאון ר' מרדכי מלכא שליט"א

בד"צ אלעד * בתי הוראה * שרותי דת * רישום נישואין

נשיא וראש מוסדות "אור המלך" – אלעד

רשת מעונות יום, רשת גני ילדים, ת"ת "דרך המלך", ת"ת "פרי תואר", ישיבה קטנה "אורחות יהודה"

רשת כוללים "לקח טוב", מרכז שיקומי "אור המלך", קופת "מפעל החסד" אלעד

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת כי תצא

תורה

צדיק ורע לו:

כתוב בפרק כא פסוק כב "וכי יהיה באיש זוטא משיפץ מות והובות ותלית אותו על עץ."

ביאור הבא"ח על גלגול האדם:

פירש הבא"ח דפעמים רבות אנו רואים שאדם צדיק וירא שמים וסובל יסורים וצער וחוסר הצלחה וכדומה למרות שהולך בדרכי הי"ת ומתלונן על צרותיו מדוע מקבל אותם כיצד צדיק ורע לו, ובעצם זו שאלת התורה לביאור האריז"ל וכי יהיה באיש היינו אדם חשוב חטא משפט מות חטא מלשון חסר סיבה והבנה למשפט מות ותלית אותו על עץ וצריך ביאור בתשובת התורה?

ומפרש הבא"ח עפ"י משל ממשלי השועלים שפעם היה אריה רעב כמה ימים וחפש טרף והנה פגש סוף סוף בדרכו שועל צנום שמח שלפחות יהיה לו משהו לאכול, אולם השועל הרגיש במזימת האריה, ומיד פנה אליו בעצה שאמנם אני מרגיש שהמלך רעב והוא מוכן להקריב עצמו לפני המלך, אך אם יאכל אותו לא יועיל מאומה בגלל שהוא צנום ולא יעזור להציל אותו מרעבונו, ולכן אני מיעץ לך שאני יקח אותך למקום שיש שם איזה אדם שמן ויוכל לאכול ולשבוע ואף להותיר, הסכים האריה וצעדו יחדיו, והנה הגיעו למקום שהייתה בקעה ומעבר לבקעה עומד אדם שמן ומתפלל, אמר השועל לאריה כעת תקפוץ ותאכל כאות נפשך, אולם האריה טען כי הוא מפחד שיקבל עונש להזיק אדם שמתפלל על לא עול בכפו, השיבו השועל כי יש לו קבלה מאבות אבותיו שכל אדם החוטא אינו נענש בעצמו אלא מענישים את נכדו, ולכן אין לך מה לפחד כעת כיון שאתה רעב ופיקוח נפש דוחה הכל וכדאי שתאכל ומה שיהיה לנכד לא איכפת לך, השתכנע הארי וקפץ בכדי לעבור הבקעה ולטרוף את האדם אך נכשל ונפל תוך הבקעה עמוק, התחיל צועק לשועל רמאי כיצד אמרת שאני לא יענש ורק הנכדים יענשו עובדה שאני נענשתי, השיבו השועל טיפש שכמותך הרי גם הסבא שלך עשה אותו חשבון ועכשיו אתה נענש בגלל הסבא שלך, ומגיע לך היות וגם אתה לא חשבת לרחם על הנכדים. והנמשל שגם האדם אפילו אם מחמת מעשיו של כעת אינו מגיע לו עונש הרי עכ"פ על ידי מעשיו בגלגול הקודם שהם חשובים כאבותיו הוא נענש כעת, וזהו וכי יהיה באיש חטא וכו' חסר סיבת העונש ותלית אותו על העץ שהוא שורש גלגול נשמתו.

משה צפה ברוה"ק גלגולם של בניי:

כתב החיד"א זצ"ל בספרו פני דוד עתה מדוקדק היטב לשון הפסוק "כל זכר לגלגלותם" כי ידוע שאמר האריז"ל אשר דווקא זכרים רובם באים בגלגול מה שאין כן נקבות שרובן אינן באות בגלגול. מה טוב אם עיני כל אחד מבני ישראל היו כעיני משה והיו מביטים ורואים את כל השתלשלותם בעולם כמה פעמים היו בגלגול ומה עשו אז בהיותם כאן בעולם ומה באו כעת לתקן ואז לא היו מתרעמים כלל על הנהגותיו של הבורא וכל העובר עליהם היו מקבלים באהבה ובשמחה ובוזה היתה מתיישבת השאלה המפורסמת והידועה מדוע יש רשע וטוב לו צדיק ורע לו, אמנם רצון הבורא הוא שלא יראו דבר זה כדי שלא לשלול את הבחירה אבל צריך האדם להאמין באמונה שלמה שכל מה שעושה עימו הבורא לטובתו ולתועלתו.

ראייה חלקית:

אמר ה"חפץ חיים" זצ"ל שאלות האדם על הנהגת הבורא הנראות לו שלא בצדק ויושר דומים הם לאורח שבא לבית הכנסת פעם ראשונה בחייו ורואה שגבאי בית הכנסת מכבד בעליה לתורה רק את היושבים בצד המערבי, בשעה שבכותל המזרחי יושבים יהודים מכובדים ובא בטרונאי לגבאי מדוע עושה שלא כשורה ומעלה לתורה את האנשים הפחותים ואילו את האנשים המכובדים אינו מעלה לתורה, אומר לו הגבאי תלונותיך נובעות מפני שנמצא אתה רק בשבת זו ורואה אתה ראייה חלקית אם היתה כמה שבתות קודם כל תלונותיך היו נעלמות, כך האדם בא לעולם לכמה שנים בודדות רואה דברים מוזרים לעיניו ומתרעם על מראה עיניו ושואל שאלות על הנהגת הבורא אין זה אלא מפני שרואה הוא ראייה חלקית ואינו רואה את כל השתלשלות הדברים אין לו מושג בגילגולים מה עבר על הנשמה בעבר ועל כן אינו יורד לסוף הדברים וזה מה שאמר הפסוק "עשיר ורש נפגשו עשה כולם ה'" משלי כב בדור אחד נפגשים העני והעשיר ותמהים מדוע זה עשיר וזה עני ברם אין אנו מסוגלים להשיג את סיבת הדבר משום שכח בחינתנו מוגבל עלינו אך לדעת כי "עשה כולם ה'" הקב"ה עושה את כולם עניים ועשירים ולעיתים העני שבדור הזה הוא עשיר בגלגול הקודם וכן להפך.

משפטי ה' אמת צדקו יחדיו:

וכן ביאר ה"חפץ חיים" את הפסוק "משפטי ה' אמת צדקו יחדיו" תהלים י" ידוע כי עברות שבין אדם לחבירו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חבירו, מי שחרף וגידף את חבירו או הכהו ולא ביקש את סליחתו אין לו תקנה עד שיוכרח לשוב בגלגול ולפייס את חבירו שחטא כנגדו. כאשר האדם מגיע לבית דין של מעלה ושומע שנגזר עליו לחזור ולרדת פעם נוספת לעולם התווה הוא בוכה וצורח בקול מר ומצטער על החטא שגרם לו עונש זה במר בכיו הוא מתאונן על כך שבראותו בגלגול הראשון עשיר ואביר לב שכן רק בגלל זה היתה בו העזות להכות את חבירו או לגדפו אילו היה נברא עני כך הוא ממשיך וטוען בודאי לא

לשכת הרבנות אלעד

בראשות המרא דאתרא הגאון ר' מרדכי מלכא שליט"א

בד"צ אלעד * בתי הוראה * שרותי דת * רישום נישואין

נשיא וראש מוסדות "אור המלך" – אלעד

רשת מעונות יום, רשת גני ילדים, ת"ת "דרך המלך", ת"ת "פרי תואר", ישיבה קטנה "אורחות יהודה"

רשת כוללים "לקח טוב", מרכז שיקומי "אור המלך", קופת "מפעל החסד" אלעד

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

היה מעז לחרף את חברו ולהכותו, והוא מתחנן לבוראו לבל יכריחו שוב לרדת מהעולם העליון לעולם השפל, לאחר שנכח לדעת שאין עצה ואין תבונה לנגד ה' והוא מוכרח להתגלגל שוב לעולם הזה הוא מתחנן שלכל הפחות יבראו אותו בגלגול החדש עני ונכה רוח או בעל מום ובעל יסורים ובאופן זה הוא מבקש להבטיח לעצמו שלא ישוב להתנהג בעזות כמו בגלגול הקודם. אולם המקטרג בשמים ממאן לקבל את בקשתו מכיון שבאופן זה לא תהיה תשובתו בבחינת תשובת המשקל אלא רוצה הוא שייברא דוקא עשיר ושלם בגופו רק אחרי תפילות ותחנונים ולמוד זכות מצד פרקליטים טובים מתקבלת לבסוף בקשתו להברא עני או בעל מום ואחרי לידתו הוא מתלונן על המצב, דברים אלו מהווים תשובה הולמת לתלונות בני אדם על רוע מזלם ועל הסבל שפוקד אותם בימי חייהם יתכן מאוד שאדם זה שעתה מתאונן על מצבו התחנן לה' קודם הבראו שיברא עני ונכה רוח למען לא יחרף ויגדף את חברו גם יתכן שהוא עצמו השתדל בעמל רב לפעול שיהיה בעל מום כדי שלא יוכל להכות את רעהו. על זה אמר הכתוב "משפטי ה' צדקו יחדיו" אימתי צודקים משפטי ה' כאשר הם "יחדיו" כלומר כאשר מצרפים יחד את מצבו של האדם בעולם הזה למה שנעשה עימו קודם יצירתו או אז יוכח לעין כל כי המשפטים אמיתיים הם וכי עניותו לזכות גדולה תחשב.

מעשיות שהיו עם נשמות שהתגלגלו:

להלן מעשים מחז"ל שהקורא אותם עומד ומשתומם על מה ולמה עשה ה' ככה אבל כשמתבוננים בשורשם של דברים רואים איך שהכל מסודר ומתוקן להפליא ואין קושיות כלל.

עונש המדבר לשון הרע:

סיפרו חז"ל על חסיד אחד שמת ובא חזיר וגירר לשונו וראה דבר זה אלישע בן אבויה ואמר הלשון שהוציאה מרגליות של תורה מפיו כך זו תורה וזו שכרה ויצא לתרבות רעה קדושין דף לט ע"א, כתב ה"חפץ חיים" שמה"ל שער הזכירה פ"ח מי הוא אותו חסיד ומדוע נענש בכזה עונש, אמרו חז"ל יוסף הצדיק כיון שהוציא דבה רעה על אחיו נתגלגל בחסיד ההוא ובא החזיר וגרר את לשונו וזה היה תקונו.

עונש אלו שזלזלו בדברי השופטים, וגזירת ת"ח מזמן מרדכי:

הש"ך פרשת וילך כתב ידוע מה שאירע בפורטוגל שהכריז המלך שכל מי שאינו ממיר דתו ישרף באש והיו מקצת מבני ישראל מוליכין בניהם ונשותיהם שמחים בתופים ובמחולות ומשליכין עצמן בבית השריפה וכו' והיה זה לפי שחללו שם שמים בזמן השופטים שנאמר "ויעבדו את הבעלים" שופטים ט באו בגלגול וקדשו שם שמים בפרסיה וכו'. וה"ח חתם סופר" פרשת תצוה כתב אמרו חכמי הדור שגזירת השמד וההריגות שהיה בשנת ת"ח המה מגזירת המן אשר נתבטל בשעת הנס ונתקיים עתה ואולי היו גלגולי אותן נשמות ומרומז במגילה שכתוב "אסתר המלכה" ת' גדולה, ו"חור כרפס" ח' גדולה לרמוז על שנת ת"ח.

עונש על הריגת זכריה:

מעשה מופלא מובא בספר "בית אל" בעיר בגדד שבבבל היה תלמיד חכם שישב ימים ולילות ועסק בתורה באחד גוגת הבתים ולא פסיק פומיה מגירסה, והיה חשוב בעיני כולם ואפילו הגויים היו מכבדים אותו ואת גדולתו כי איש אלוקים קדוש הוא. ויהי היום ומלך בבל יצא לרחובה של עיר כל התושבים יצאו לקבל פניו ואף היהודים עמדו ברחובות לראותו ולברך עליו את ברכת המלך וגם התלמיד חכם ההוא עמד בקצה הגג לראות את פניו ולברך והנה בעת שנשען על הגדר נפלה לבינה אחת למטה למרגלות המלך, כראות המלך את אשר קרה הבין כי היהודי זמם להרוג אותו ולכן זרק עליו את האבן וחמתו בערה בו ויצו את שוטריו לתלותו על עץ במרכז העיר, ויבואו אל המלך כל אנשי העיר לבקש על נפשו ואף הגויים נשבעו שאין ליהודי ההוא שייכות כלל לעולם הזה ואין ספק שלא עשה מעשה זה בזדון אלא אנוס היה בזה, אולם המלך לא עשה אליהם וציוה שיתלו אותו וכך עשו ויהי צער גדול לכל היהודים על המעשה הנורא הזה ועל כבוד התלמיד חכם שמת במיתה משונה שכזו, בלילה עשה אחד החכמים שאלת חלום על מה ולמה נגזר עליו הגזירה הנוראה הזו, והנה בא אליו אותו ת"ח ויאמר לו אל תצטער עלי מקומי מכובד מאוד בגן עדן ומה שנגזר עלי מיתה זו דע לך שאני הייתי הראשון שזרק אבנים על זכריה הנביא וכשבאתי לבית דין של מעלה פסקו עלי שצריך אני לרדת לעולם הזה ולמות עשר פעמים על קידוש ה' ובה אבוא על תקוני כבר באתי לעולם תשע פעמים והומתתי על קידוש ה' וזו הפעם העשירית כעת באתי על תיקוני ושבתי אל מקומי.

גלגול בשור של טיטרון:

בספר "חרדים" מסופר מעשה היה בקשטליה כי היו רגילים לקחת שור ולשחוק עמו להכות בו ולענות אותו והנה בלילה קודם היום המיוחד לזה בא לאחד היהודים אביו בחלום ויאמר לו דע בני שבעונותי הרבים גלגלו אותי אחרי מותי בשור, והוא השור המזומן למחר לעינוי וליסורים קשים בשחוק העם, לכן בני פדני והצילני שאברח בטרם יהרגוני וטרם יטרופני ותפדני בכל ממון ואל תחוס על ממונך, ולאחר מכן תשחט השור ויצא כשר ותאכילנו לעניים בעלי תורה ובה אזכה לתיקון עכ"ד, הרי לנו שאפילו שור לעינויים אין זה במקרה אלא לתקן עוונות מגלגול קודם.

שבת שלום ומבורך וכתובה חתימה טובה

מרדכי מלכא